

نگهداری بیماران روانی در خانواده

از منظر علم پزشکی

www.ketab.ir

محقق:

مهدی اکبری

سرشناسه	: اکبری، مهدی، ۱۳۷۰-
عنوان و نام پدیدآور	: نگهداری بیماران روانی در خانواده از منظر علم پزشکی / محقق مهدی اکبری.
مشخصات نشر	: قم: مرکز نشر کتاب، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ک، ۱۶۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۵۲-۸۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جنون (فقه) -- ایران Insanity (Islamic law) -- Iran جنون (حقوق) -- ایران Insanity (Law) -- Iran بیماران روانی -- مراقبت‌های خانگی Mentally ill -- Home Care
رده بندی کنگره	: BP۱۹۸ /۶
رده بندی دیویی	: ۳۷۹ /۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۲۴۵۱۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: ...

www.ketab.ir
مرکز نشر کتاب

عنوان کتاب: نگهداری بیماران روانی در خانواده از منظر علم پزشکی

مؤلف: مهدی اکبری

ناشر: مرکز نشر کتاب - قم

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ۷۰.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۵۲-۸۰-۴

چکیده

خانواده یکی از اساسی‌ترین بنیان‌های جامعه اسلامی است که آیات و روایات متواتر بر اهمیت آن وجود دارد. برخی از بیماری‌ها مانند بیماری روانی، آثار و پیامد های فراوان خانوادگی و اجتماعی را به دنبال دارد. با توجه به اهمیت خانواده و وجود بیماری روانی و محافظت و نگهداری از بیماران روانی در خانواده و حساسیت این موضوع، پرسش‌ها و زمینه‌های مختلفی در این زمینه مطرح می‌شود. یکی از عرصه‌های پژوهش، مبحث نگهداری بیماران روانی توسط اعضای خانواده می‌باشد. نگهداری بیماران روانی یکی از مسائل مبتلا به جامعه اسلامی می‌باشد که احکام فقهی آن در هریک از صورتهای خویشاوندی متفاوت است. آیات و روایات پیرامون نگهداری و حضانت و سرپرستی بیماران روانی مطرح شده که در این رساله سعی شده است تا با روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای، ضمن دسته بندی ادله، حکم فقهی هریک از افراد دچار بیماری‌های روانی ارائه گردد. حاصل نوشتار آن است که بیماران روانی اگر پدر و مادر و فرزندان باشد، نگهداری و سرپرستی آنها واجب و لازم است؛ اما نسبت به همسر و سایر خویشاوندان مبتلای به بیماری روانی، نگهداری آنها واجب نیست و مستحب است. البته ناگفته نماند که اگر نگهداری بیماران روانی منجر به ضرر و حرج شود، حکم تکلیفی آن نقض می‌شود و این ادله ثانویه بر آن ادله اولیه حکومت دارند.

کلید واژگان: بیماران روانی، پدر و مادر، اختلال روانی، خویشاوندان روانی.

فهرست مطالب

۱. طرح تحقیق ۱
۱. بیان مسأله و تعیین قلمرو آن ۱
۲. سؤالات تحقیق ۱
- الف. سؤال اصلی ۱
- ب. سؤالات فرعی ۱
۳. فرضیه تحقیق ۲
۴. اهداف و فواید تحقیق ۲
۵. پیشینه تحقیق و امتیاز این پژوهش ۲
- کتابها ۳
- مقالات ۴
۶. کاربرد نتایج تحقیق ۶
۷. ضرورت انتخاب موضوع و انجام تحقیق ۶
۸. روش پژوهش ۷
۹. مهندسی تحقیق ۷
- بخش اول: مفاهیم و کلیات ۱۰
- فصل اول: مفاهیم ۱۱
- الف) اختلال روانی ۱۱

ب) خانواده ۱۲

ج) جنون ۱۵

د) سفه ۱۵

ه) معتوه ۱۶

و) بهداشت روانی ۱۷

ز) انواع اختلال روان ۱۹

ح) نفقه ۲۲

فصل دوم: کلیات ۲۳

الف) نفقه و شمول آن نسبت به نگهداری و بستری و درمان بیماران روانی ۲۳

ب) جایگاه حضانت و نگهداری اعضای خانواده نسبت به یکدیگر در حقوق ۳۵

ج) جایگاه حضانت و نگهداری اعضای خانواده نسبت به یکدیگر در سایر

ادیان توحیدی ۴۲

بخش دوم: بررسی احکام نگهداری پدر و فرزند روانی ۴۵

فصل اول: احکام نگهداری فرزندان روانی ۴۶

مقدمه ۴۶

گفتار اول: اقوال فقهاء در مسئله نگهداری فرزندان روانی ۴۷

گفتار دوم: ادله نگهداری فرزندان روانی ۴۹

گفتار سوم: ادله عدم نگهداری فرزندان روانی ۵۶

مبحث اول: قاعده لاضرر ۵۷

۵۸	۱. مستندات قاعده لاضرر
۵۸	الف) عقل
۵۸	ب) کتاب
۶۰	ج) روایات
۶۳	۲. معنای ضرر و ضرار
۶۴	۳. معنای «لا» در قاعده لاضرر
۶۴	الف) لای نفی جنس؛ نفی حکم
۶۴	ب) لای نفی جنس؛ نفی حکم به لسان نفی موضوع
۶۵	ج) لای نفی جنس؛ نفی در مقام نهی
۶۶	د) لای نفی جنس؛ نفی در مقام ضرر غیر متدارک
۶۶	ه) لای نفی جنس؛ نفی سلطانی
۶۸	مبحث دوم: قاعده نفی حرج و مدرک فقهی آن
۶۹	بند اول: آیات نفی حرج
۷۱	بند دوم: روایات
۸۱	بند سوم: حرج غیر از عدم قدرت عقلی
۸۲	گفتار چهارم: نقد و بررسی ادله و اقوال مطروحه
۸۲	مبحث اول: نقد و بررسی ادله نگهداری فرزندان روانی
۸۳	مبحث دوم: نقد و بررسی ادله عدم نگهداری فرزندان روانی
۸۶	فصل دوم: احکام نگهداری پدر و مادر روانی
۸۶	مقدمه

گفتار اول: اقوال فقهاء در مسئله نگهداری پدر و مادر بیمار روانی ۹۰

گفتار دوم: ادله نگهداری پدر و مادر بیمار روانی ۹۱

گفتار سوم: ادله عدم نگهداری پدر و مادر بیمار روانی ۹۷

گفتار چهارم: نقد و بررسی ادله و اقوال مطروحه ۹۸

بخش سوم: بررسی احکام نگهداری زوجین (همسران) و سایر خویشاوندان

روانی ۹۹

فصل اول: احکام نگهداری شوهر روانی ۱۰۰

گفتار اول: اقوال و ادله نگهداری شوهر روانی ۱۰۰

۱. اجماع ۱۰۰

۲. نفی ضرر و نفی عیب ۱۰۱

۳. استدلال به تسالم عامه مسلمین ۱۰۱

۴. بنای عقلا ۱۰۲

۵. روایات ۱۰۲

گفتار دوم: ادله جواز فسخ نکاح در جنون لاحق زوج ۱۰۶

گفتار سوم: نقد و بررسی ادله مطروحه ۱۰۷

فصل دوم: احکام نگهداری زن روانی ۱۰۹

مقدمه ۱۰۹

گفتار اول: اقوال فقهاء در مسئله نگهداری زن روانی ۱۱۳

گفتار دوم: ادله نگهداری زن روانی ۱۱۴